

Marcus Birro: Tal på första maj 2012

Talare
Marcus Birro
Författare

Datum
1 maj 2012

Här är mitt första maj-tal.

Jag vet att den här nedstämdheten jag känner kommer varje vår och jag vet att den enbart består av kemiska förvirring, men den är läskig likförbannat. Jag blir trött, halvt apatisk, kan börja gråta utan anledning och vill mest av allt sova bort den fina vårdagen där ute. Men jag tvingar mig upp, tvingar ut mig på stan, tvingar mig att ingå. Det är jobbigt men det går. Jag kan inte bara ligga kvar i sängen hela dagen. Mina barn har rätt att kräva min glädje. Mina barn har all rätt att kräva mitt helhjärtade engagemang. Så jag orkar trots allt.

I måndags höll jag Varbergs-tal på Skansen. En stor ära och hemskt nervöst. Men det gick bra. Efteråt stod jag på Solidens scen och kände eldens tungor både rena och värma mig och mitt frusna ansikte. Det är fascinerande med eld, så svårt att slita blicken. Elden bränner och renar. Det går att se spöken i lågorna, ansikten från våra mörkaste vrår som sliter i sina kedjor när elden får fatt i demonerna.

Sedan tog jag en taxi från Skansen och rullade hemåt. I går tisdag var jag i Uppsala och hälsade våren tillsammans med KD och det fina tåget som Mikael Oscarsson varit med och startat där. Han fick den här tidningens fina familjepris igår och han är helt rätt man för det priset. Vad han kämpat för alla familjers självklara rätt att få bestämma sina liv själva. Det blev en fin och vacker dag med blå himmel och en skarp, varm sol över Domkyrkans två torn. Jag höll ett tal följer här:

En familj är en klan.. Jag var redan som barn den som gick runt i radhuset och såg till att allt var som det skulle, att ytterdörren var stängd, att hela familjen satt samlad i soffan. Eftersom jag själv kommer från ett splittrat hem är familjen viktig för mig. Som nykter alkis är familjen en hamn, en oändlig trygghet, en sorts vilsam bön att vila ut i. Jag är författare och en massa annat som glittrar på

visitkortet. Men jag är framför allt tvåbarnsfar.

Bara ordet ger rysningar av stolthet. Det är inte bara dubbelt så mycket arbete med två barn, det är mer än så. Matematiken har sina egna lagar och regler. Jag är en far. Jag är också författare, poet, pojkvän, bror, son och en massa annat. Jag försöker inte fly från något av det. Jag är dock också man. Vilket ger mig impulsen att fly när saker blir för jobbiga, när Milo skriker, när han vaknar för fjärde gången under natten, när han har ont. Det är alltid enkelt att fly. Men jag vill inte det enkla. Jag vill förtjäna hans skratt. Jag vill förtjäna hans kärlek. Jag vill se mig själv i spegeln varje kväll och känna lugnet över att jag inte sprang undan när de blev jobbigt. Jag vill vara en god far i en värld av goda mödrar. Tidigare idag när jag låg bredvid Milo efter lunchen och kände hans lilla hand i min, när han somnade med trygga andetag mot hela världen, gick det inte att mota bort gråten längre. Kärleken gjorde en volt. Jag grät lite. Jag älskar honom så mycket att hela min värld riskerar att största samman. Hela världen är en kuliss, gamla hus av papp från en dålig westernfilm ingen gick och såg. Han har hela mitt liv i sina händer.

Det finns inga lyckliga skilsmässor. Är man lycklig skiljer man sig inte.

Jag kommer från ett splittrat hem. Mina föräldrar skiljde sig efter tjugo år när jag var fjorton. Det har antagligen sabbat mer för mig i mitt liv än jag vågat erkänna. Det har gjort mig tafatt, livrädd, flyktbenägen och svartsjuk i tidigare relationer.

En skilsmässa är alltid ett nederlag. Ett barn tar den trygga familjära samvaron för given. Ett barn tar all tillit som en garant. Allting som söndrar och splittrar en familj är därför ett svek mot barnet. Sedan kan vänsterledare i tusen sammanhang av desperation skrika sig hesa om familjens död. Varenda skilsmässa i det här landet är ett svek mot barnet, en sorts mikroskopisk död för alla inblandade. Det går inte att frigöra sig från denna död. Man kan sitta tålmodig vid köksbordet med tusen blixtar av hat bakom ögonen. Man kan applådera advokaterna och enrummarna för överblivna och överviktiga män med persiennerna på trekvart. Man kan nicka med och inbilla sig att det till och med är FÖR barnen man skiljer sig. Men en skilsmässa är alltid MOT barnen. En skilsmässa är alltid ett nederlag. 1

Ett barn lär sig med hjärtat. Det tar inte många dygn förrän mamma och pappa

är oersättliga för honom. Han har inte sveket eller de hårda orden med sig hit från början. Han lär sig allt det där av oss, människor runt om honom, som älskar honom så vår kolbit till hjärta glöder i gryningen när han vaknar, rosig och oerhörd i sin kärlek och utsatthet. Ett barn vet ingenting om svek förrän vi vuxna lär honom. Ett barn har inga bakdörrar, inga krattade grusstigar in i mörkret. Ett barn kan inte ens föreställa sig sveket eller skilsmässan. Det finns inte i hans lilla värld. Det är vi själviska, kicksökande förlorare till föräldrar som lär honom att människor lämnar varandra av tusen anledningar när det egentligen bara krävs en för att hålla ihop.

Jag glömmer aldrig min sons blick den där dagen när jag och hans mamma bråkade i vardagsrummet. Först såg han enbart förbryllad ut. Som om han just klivit in i ett ösregn där det nyss var strålande sol och fågelkvitter. Sedan kom sorgen. Som en skugga, inte från honom, utan från oss. Vi som drömt och längtat efter honom så länge och så hårt. Vi som förlorade två syskon till honom. Vi som suttit vid de där små kistorna och hållit varandras händer i bön, besvärjelser och hopp om att en dag få ett levande barn. Vi kom med skuggorna till honom. Vi serverade vårt infantila, småsinta och sura mörker för honom. Vi gav honom sorgen. Jag gav mig själv ett löfte som jag brutit flera gånger sedan dess. Nämligen att aldrig höja rösten framför våra barn, aldrig hemfalla åt låga instinkter när Milo eller Mimmi är i samma rum. Jag försöker undvika det annars också men våra barn har rätten att kräva att vi föräldrar inte själva blir barn och degraderar oss med skrik och slammer, tårar och krossat porslin. Ständigt denna degenererade och flottiga självcentrering. Vägen till någon form av lycka löper alltid bort ifrån oss själva. Vi måste ut ur våra rustningar, ut ur vår lättsårade egoism.

Det är långa köer till kommunernas familjerådgivningar. Det är egentligen ett gott tecken. Människor anser att kärleken är värd att slåss för. Människor vill ge sin relation en chans till. Det är rätt. Vi har inga problem med att serva bilen, skorna, skjortorna, kostymen, hunden eller frisyren när vi behöver. Men av någon anledning tror vi att vi ska klara kärleken själva, utan hjälp. Varifrån kommer den villfarelsen? Vi gick i parterapi för något år sedan. Vi gick då hos en familjerådgivare som arbetade i kyrkans tjänst. Jag rekommenderar det varmt. Jag vet att det finns svek som är svåra att förlåta. Jag vet att förlåtelsen gärna kommer med tusen ilsket blinkande lampor av reservation. Men livet är för kort för meningslösa strider och du har säkert massor av relationer som låst sig, fastnat, frusit fast, på grund av att du och någon till är för dumdrigt stolta

för att be om förlåtelse. Förlåtelsen är all kärleks nystart. Kärlek dör aldrig. Kärlek rostar inte ens. Kärleken är inte bara euofori och förälskelse. Kärlek är också val du gör.

Humanister och socialister, frisinnade liberaler och rättänkande proggare i gummistövlar, jag var tidigare en av er. Men när livet krävde en del ansvarsfulla svar av mig så räckte era teorier inte till. När jag slungades ut i sorgen och kärleken bleknade ni rättänkare som drömmen bleknar morgonen när man vaknar.

När ett samhälle medvetet avsäger sig grundläggande värderingar startar sönderfallet. Allting hänger ihop. Familjen som en god, solidarisk, inkluderande plats, en källa till anti-egoism. Vi är dåliga på att se sammanhang i Sverige. BRIS slår rekord i antal samtal, 400 000 barn lever med missbrukande föräldrar och om detta kan vi tala men om vi sätter detta i sammanhang, om vi visar att familjen till viss del kan vara en motståndskraft mot denna splittring då är vi konservativa bakåtsträvare eller värre. Det är obegripligt. När vi människor gör oss själva till gudar avsäger vi oss vår värdighet. I ett land där ingenting är heligt längre vittrar människovärdet sönder. Det urholkas. Empati kräver tålmod, tid, fantasi och möten människor emellan. Samhället är, eller borde snarare vara, en sorts kollektiv empati, en mötesplats för människor med olika bakgrund, historia, drömmar och uppgifter.

Som ett gammalt ruckel var mitt liv förut. Jag skrotade runt i kalsongerna, drack, lyssnade på Schubert och skrev böcker. Jag vårdade det där rucklet som vore det en borg på en bergstopp. Jag dansade med demonerna. Jag satt uppe sent på kvällarna och såg människor med riktiga liv kliva in i porten mittemot, med barnvagn och matkassar, bilbarnstolar, väskor, plastpåsar med leksaker. Jag tyckte de kom från en annan planet. De talade inte mitt språk. Jag visste ingenting om dem mer än att de verkade älska varandra väldigt mycket. Jag satt kvar. Jorden snurrade men jag kom inte ur fläcken. Mitt liv nu är en välsignelse i jämförelse. Det är inte alltid enkelt. Kärleken är en urkraft, en grundlag som lätt försvinner in bakom vardagens alla tusen paragrafer. Man får hamra sig en väg tillbaka till kärleken. Det är tungt. Men det går.

Låt oss därför värna om familjen. Det är ingen exkluderande omsorg. Det är livets viktigaste omsorg. Livet blir betydelsefullt och leigt och det gör för en gammal punkare att leva i kärlek och uppror. I den ordningen.

Våra liv är en sorts ständig skilsmässa. Vi splittras, söndras, faller ifrån varandra. Som stenar i omloppsbanor i rymden faller vi in i varandras väg ett tag, rasar sedan vidare, medan jorden med sin steniga mark kommer närmare för varje år. Vi lämnar kvar små bitar av oss själva hos alla vi tilläts komma nära. Livet är på flera sätt summan av våra relationer.

Om du inte älskar kommer ditt liv bara att flimra förbi. Jag tror man måste ha levt ett tag för att till fullo låta den meningen blomma här inne. När jag ser tillbaka på mitt liv är det relationerna jag minns. Jag har letat efter tusen kraftkällor men det enda jag hittat som står emot tidens tand, det enda som i förlängningen glittrar lika starkt som det gjorde förut, det enda som håller oss upprätta i den här märkliga tiden är kärleken. Till våra barn, till våra yrken, till våra fruar och män. Till våra medmänniskor. Kärleken konkurrerar ut allting annat. I konsten framställs döden som skrämmande, en lieman med huva. Eller som en våldsvarkare med klofförsedda händer. Men det är inte döden som söker oss. Det är vi som kommer släpande med våra liv till döden, För varje år som går är det som om vi packar det vi har i en säck och sent på natten släpar vi det till dödens tröskel och knackar på. Döden är lat. Han gör ingenting han inte behöver. Det är vi som älskar honom, inte tvärtom. När vi lever i kärlekslösa relationer, när vi bedrar varandra, när vi hämnas och är otrogna, när vi skriker åt våra barn, när vi skiljer oss, när vi super och droggar oss till amöbor, när vi vägrar se att uteliggaren har vingar och är en ängel, när vi inte bryr oss om Gud, när allt vi upptänds av är pengar och status, när vi säljer oss till den billiga underhållningen, när vi envisas med att prata skit om människor bakom deras ryggar, när vi aborterar bort foster, när vi hånskrattar åt allt heligt. Då trivs döden. Då flyttar han närmare. Då går du honom till mötes. Men när vi är med våra barn, när vi vågar be, när vi försonas med människor som skadat oss eller som vi skadat själva, när vi ler mot främlingarna på bussen, när vi gifter oss, när vi utmanar logiken och hela den fördärvliga skuggvärlden genom att lita på varandra, rör vi oss varsamt ut ur tiden. Vi åldras inte längre. Det är fantastiskt.

1. Redaktionell kommentar: Oklart om talet blivit uppläst, eller endast publicerat

Taggar

1 maj, 2010-tal, 2012, Kristdemokraterna, Man

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/marcus-birro-1-maj-tal-2012>